

Vårraps-radavstånd

Av Bengt Nilsson, Svensk Raps AB

- **Effektiv ogräsbekämpning har reducerat ogräsförekomsten och ökat skörden**
- **Radsådd-radhackning har minskat ogräsförekomsten och ökat skörden**
- **24 och 36 cm radavstånd har gett bäst resultat av de radhackade leden**

Sådd med stora radavstånd i vårraps är inte så vanligt, men intresset har ökat de senaste åren. Det finns lantbrukare som valt tekniken radsådd-radhackning i vårraps med goda skörderesultat. Radsådd ger ett luftigare bestånd som är mindre mottagligt för svampangrepp. Tekniken bygger dock på att det finns tillgång till moderna och effektiva radhackor. Två försök (OS 281) har lagts ut våren 2004 i Östergötland i trakten kring Linköping och två försök 2006 i Uppland och Närke. Försöken är sådda med Väderstad Rapid och utsädesmängden har varit 8 kg/ha oavsett radavstånd. I försöksplanen har ingått 4 radavstånd. Försöksplanen framgår av tabell 1. Under odlingssäsongen har ogräsförekomsten registrerats i försöken.

Ogräsförekomst

Både den kemiska och mekaniska bekämpningen har haft god effekt på ogräsförekomsten vilket framgår av diagram 1. Mängden ogräs var relativt jämt fördelad och det är endast Märstaförsöket som skiljer ut sig med betydligt mindre ogräs i obehandlat led. På en försöksplats dominerar åkersenap och på tre dominerar målla.

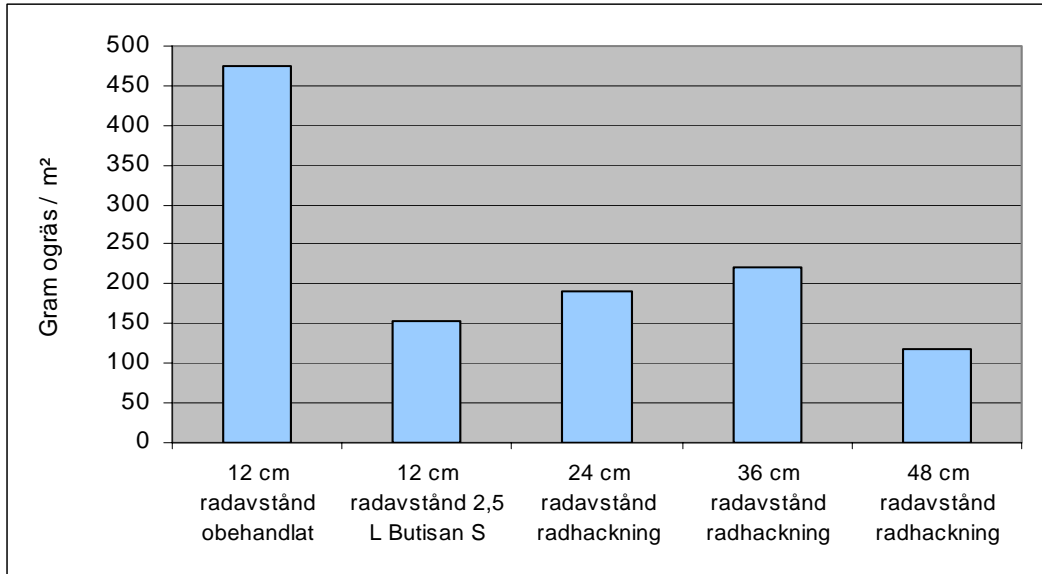
Avkastning

Avkastningsnivåerna i försöken varierar mellan försöksplatserna med lägst medelskörd i Borensberg 2004 (1488 kg frö/ha) och högst i Kumla 2006 (2208 kg frö/ha). Märstaförsöket 2006 visar ingen skördeökning för ogräsbekämpning vilket beror på relativt låg ogräsförekomst i obehandlat led. I övriga försök har såväl kemisk som mekanisk ogräsbekämpning gett skördeökning. Tabell 2 visar resultat från samtliga försök. Kemisk ogräsbekämpning har gett högst skörd och oljehalt vilket ger till resultat att det ekonomiska överskottet i förhållande till obehandlat är 907 kr/ha. Den mekaniska ogräsbekämpningen har också lämnat ett överskott. Bäst effekt har erhållits vid 24 och 36 cm radavstånd. Det största radavståndet (48 cm) har haft en god effekt på ogräsförekomsten men har lämnat den lägsta skörden och av tabell 2 framgår att klorofyllvärdena är klart högst vilket indikerar mer omoget frö vid skörd. Det glesa luftiga beståndet har tydligen stimulerat till mer sena skott på plantorna.

Tabell 1. Försöksplan OS 281. Radavstånd i vårraps.

Led	Radavstånd	Uts.m.	Ogräsbekämpning
A	12 cm	8 kg/ha	Obehandlat
B	12 cm	8 kg/ha	Butisan S 2,5 l/ha
C	24 cm	8 kg/ha	Radhackning, 1 gång
D	36 cm	8 kg/ha	Radhackning, 1 gång
E	48 cm	8 kg/ha	Radhackning, 1 gång

Diagram 1. Ogräsförekomst i tre försök 2004 och 2006.

Tabell 2. Avkastning, plantor/m² och klorofyll, medeltal av fyra försök.

	Kg frö/ha	Råfett %	Diff. kronor/ha	Plantor per m²	Klorofyll
12 cm radavstånd obehandlat	1690	44,3	-	180	22
12 cm radavstånd 2,5 L Butisan S	1993	47,0	+ 907	199	14
24 cm radavstånd radhackning	1828	44,9	+ 368	149	24
36 cm radavstånd radhackning	1835	45,4	+ 415	154	24
48 cm radavstånd radhackning	1725	43,7	+ 52	149	30